

## Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

*Valtiovarainministeriölle*

Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta jättää lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi.

Kainuun liitto on aiemmissa kannanotoissaan pitänyt perusteltuna sellaisen lainsäädännön kehittämistä, joka mahdollistaa kunnille matkailijalle määräytyvän matkailijaveron käyttöönoton tai lyhytaikaisesta majoittumisesta perittävän veroluonteisen maksun. Vaikka maksu kerättäisiin veroluonteisesti, Kainuun liitto katsoo, että siitä tulee käyttää nimitystä **matkailijamaksu**. Nimitys kuvaa paremmin maksun tarkoitusta, lisää hyväksyttävyyttä ja korostaa sitä, että tuotto kohdennetaan matkailun aiheuttamiin kustannuksiin ja matkailun kestävään kehittämiseen. Veronimitys ohjaa maksun kohdistumaan yrityksen ja yrittäjän toimintaan, vaikka tarkoitus on nimenomaan kohdistaa se matkailijaan, joka maksun kautta omalta osaltaan varmistaa matkailun kestävä kehityksen ja luontoarvojen sekä yleisen hyväksyttävyyden säilymisen matkakohteessa.

Kainuun liiton myönteisen kannan keskeisiä reunaehdoja ovat matkailijamaksun käyttöönoton vapaaehtoisuus kunnalle, maksun määräperusteisuus sekä se, ettei maksu aiheuta suoraa lisärasitetta matkailualan yrityksille.

Luonnos hallituksen esitykseksi sisältää käyttöönoton vapaaehtoisuuden kunnille. Kainuun liitto tukee esitystä myös siitä, että matkailijamaksun tuotto tilitettäisiin täysimääräisesti kunnalle.

Sen sijaan Kainuun liitto ei voi tukea lakiluonnoksen esitystä matkailijamaksun rakenteesta siltä osin, että maksu määräytyisi prosenttiosuutena majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Luonnoksessa esitetään, että kunnanvaltuusto päättäisi veroprosentin suuruuden, joka olisi vähintään kaksi prosenttia ja enintään

viisi prosenttia. Kainuun liitto katsoo, että arvoperusteinen ja selvästi veroluonteinen lisäkustannus on majoitusyrityksille kohtuuton taloudellinen lisärasite, joka pahimmillaan vaarantaa toimijoiden mahdollisuudet kannattavaan liiketoimintaan ja aiheuttaa vääränlaista hintakilpailua tai pahimmillaan hintakikkailua. Tämä voi esimerkiksi aiheuttaa matkailijan ja matkailukohteen houkuttelevuuden kannalta kielteisen hinnan pirstoutumisen eri osiin.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on tehty kiitettävä vertailu Euroopan eri maiden maksu- ja verorakenteisiin. Keskeisin ero eurooppalaisissa malleissa on se, määräytyykö maksu määrä- vai arvoperusteisesti. Kainuun liitto kannattaa ehdottomasti määräperusteista matkailijamaksua, joka tarkoittaa kunnan määräämää euromääräistä suoritusta yöpymistä kohden. Valtion tulisi lainsäädännössä määrittää matkailijamaksulle euromääräinen vaihteluväli, esimerkiksi 2–10 euroa/yö, ja kunnan tulisi päättää, ottaako se matkailijamaksun käyttöön sekä mille tasolle maksu kyseisen vaihteluvälin sisällä asetetaan. Lainsäädännössä tulee määrittää selkeämmät rajat, keitä matkailijamaksu koskee. Kriteereinä olisi muun muassa ikä ja matkailijan viipymä. Kainuun liiton näkemyksen mukaan matkailijamaksun ei tule koskea lapsia.

Kainuun liitto korostaa lisäksi, että matkailijamaksun tulee koskea yhdenvertaisesti kaikkia matkailu- ja majoitustoimijoita yritysmuodosta tai majoitustoiminnan muodosta riippumatta. Maksun soveltamisalan tulee kattaa hotellien ja muiden perinteisten majoituspalvelujen lisäksi myös viikko-osakkeet, lyhytaikainen vuokraustoiminta sekä Airbnb-tyyppinen majoitus. Näin varmistetaan maksun tasapuolisuus, kilpailuneutraalisuus ja se, ettei matkailijamaksu ohjaa majoitustoimintaa tiettyihin järjestämismuotoihin maksun välttämiseksi.

Arvoperusteinen matkailijamaksu olisi suoraan taloudellinen lisärasite majoitusyrityksille. Se voisi myös aiheuttaa yritysten väliseen kilpailuun uuden, julkisen vallan aiheuttaman paineen, koska se loisi majoituspalvelun hintatasoon suoraan kohdistuvan maksun. Kansainvälisen matkailun erityinen mielenkiinto taloudellisen lisäarvon tuottamisen näkökulmasta kohdistuu keskimääräistä kalliimpiin matkailutuotteisiin. Esitetyssä muodossaan arvoperusteinen matkailijamaksu kohdistuisi juuri tällaisiin majoituspalveluihin, minkä vuoksi esitystä ei voi kannattaa.

Määräperusteista matkailijamaksua tukevat myös keskustelut matkailutoimialan edustajien kanssa. Toimiala toivoo mahdollisimman läpinäkyvää mallia, josta on helposti seurattavissa, että kunta todellisuudessa kohdentaa matkailijamaksusta saamansa tuotot matkailun aiheuttamiin kustannuksiin ja matkailun kehittämiseen. Yöpymisten määrä on avoimesti ja helposti saatavaa tietoa, jonka perusteella matkailijamaksun tuotto kunnalle voidaan laskea nopeasti. Arvoperusteisen maksun määräytyminen on avoimuuden kannalta monimutkaisempi malli, vaikka se muutoin tekniseltä toteutukseltaan voi olla yksinkertainen tapa kerätä maksu.

Matkailu ja sen kehittäminen on Kainuun tärkeimpiä elinvoimatoimia ja tulevaisuustavoitteita. Määräperusteinen matkailijamaksu tukee kuntien ja alueen matkailun kestävästä kehittämisestä ja vetovoimaa. Arvoperusteinen matkailijamaksu voi sen sijaan haitata matkailun kehittymistä merkittäväällä tavalla esimerkiksi blokkamalla merkittäviä investointeja.

Kainuun liitto kiittää valtiovarainministeriötä ripeästä, Pohjoisen Suomen ohjelman toimenpide-ehdotuksen edistämisestä. Pohjoiseen suuntautuva kansainvälinen matkailu tuottaa merkittävästi tuloja Suomeen ja mahdollisuudet vahvistaa entisestään sekä kansan- että aluetaloutta ovat suuret. Pohjoisen Suomen ohjelmassa painotettiin kestävä matkailun kehittämistä. Osana vastuullisten valintojen edistämistä matkailun paikallista hyväksyttävyyttä on myös mahdollista parantaa ja ennaltaehkäistä massaturismiin mahdollisesti liittyviä lieveilmiöitä. Matkailijaveron keino kattaa matkailun kunnille aiheuttamia kustannuksia sekä ennen kaikkea vahvistaa toimialan myönteistä kehitystä.

### **Kainuun liiton kanta**

Kainuun liitto ei tue luonnosta hallituksen esitykseksi sellaisenaan. Kainuun liitto tukee sellaista matkailijamaksua, joka määräytyy määräperusteisesti euromääräisenä maksuna yöpymistä kohden, ei arvoperusteisesti prosenttiosuutena majoituksen hinnasta. Kainuun liiton näkemyksen mukaan valtion tulee määrittää maksulle vaihteluväli, esimerkiksi 2–10 euroa/yö, ja kuntien tulisi päättää matkailijamaksun käyttöön ottamisesta sekä maksun tarkasta suuruudesta tämän vaihteluvälin sisällä. Vaikka maksu kerättäisiin veroluonteisesti, siitä tulisi käyttää nimitystä

**matkailijamaksu.** Muutoin kuin matkailijamaksun määräytymisen ja nimityksen osalta Kainuun liitolla ei ole lakiluonnoksesta kriittisiä huomioita.

Kajaanissa 17.8.2026

Kainuun maakuntahallitus  
Kainuun liitto